

til den Side, der siges at støtte Regjeringen, saa har der været opfattet Lovl. om, hvorvidt det er en Seir eller et Nederlag, som Regjeringen havde vundet eller lidt ved Tilvægen, og som en Følge deraf er det ganske naturligt, at den samme Uklarhed kommer til at hvile over disse Medlemmers Stilling. Der er en anden Grund, hvorfor jeg ønskede at gjøre et Par Bemærkninger, og det er den, at denne Tilvægt, som Regjeringens Meningsfæller saaledes antages at have faaet, omtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Holstein Ledreborg) paa en ikke særlig hensynsfuld Maade. Hvis jeg ikke har misforstaaet det ærede Medlem, var det endog med et noget haanende Udtryk, at denne Tilvægt er bleven omtalt. Han kom til at sige Regjeringens Tilhængere, og iforgaars, da jeg stod bagved ham, til at gjøre den Tilføjning „det Tilhæng, Regjeringen har faaet“. Det forekommer mig ikke at være overmaade hensynsfuldt mod de Valgere, der have sendt os ind paa Thinge. Det ærede Medlem mente maasse os og ikke være Valgere, men jeg vil nu forudsætte, at han mente begge Parter. I begge Tilfælde var det imidlertid mindre hensynsfuldt. Det ærede Medlem begyndte forleden med at omtale, hvorvidt det var et Nederlag eller en Seir, der var vundet ved disse Valg, navnlig for den rolige Udvikling af det folkelige Liv og Lovgivningsvirksomheden her i Landet. Jeg vil indrømme det ærede Medlem, at der var en Dag, den berømte 8de November, da jeg ansaa ham for virkelig at være i Besiddelse af en ikke ringe Statsmandsklogskab, saa stor, at vi ude paa Landet i det Dieblit — f. Ex. i den Valgfreds, jeg repræsenterer — stode saaledes, at det vilde have været os umuligt, hvis det Standpunkt var blevet holdt, at træde op mod en Kandidat, selv om han havde været nok saa tarveligt ubrukket i parlamentarisk Henseende, der stod derpaa. Thi det var et Standpunkt, vi absolut maatte billige. Men deri ser jeg ikke, at der ligesom noget Nederlag for en rolig Udvikling, at det ærede Medlem opgav det Standpunkt, som han den Gang havde. Vel var der blevet raft en Haand til Forlig, men vi opfattede det paa Landet paa den Maade, at det ærede Medlem, som havde raft Haanden til Forlig, havde Haand-ffer paa. Det vil med andre Ord sige: Vi havde opfattet det saaledes, at det ikke var fuldstændig oprigtigt fra hans eller Meningsfællers Side. Vi ere nemlig gaaede ud fra, at man stadigt ved de Forhandlinger, man indlød sig paa, havde den meget berettigede Bagtanke, — det siger jeg ikke Noget imod — at man ad den Vej skulde faae Ministeriet til at gaa (Holstein Ledreborg: Det have vi aldrig gjort nogen Hemmelighed af.) Jeg er ikke saa nøie inde i, hvorledes det foreligger. Vi opfattede det som en saadan sin Maanvære, som den store Befolkning ikke rigtig kunde være med til. Men hvorom det nu er, jeg til-

lader mig alligevel at kalde det en Seir; thi lide vi mange smaa Nederlag af den Beskaffenhed, ville de Alle erkjende, at saa vinde vi tilfjeldt en virkelig Seir. Det kan være, at det, da vi i Dieblisset maa støtte Regjeringen, kan se ud, som om vi ikke fremmede en rolig Udvikling, fordi vi ere nøbte til at staa stille; men det gælder saa overordentlig ofte, at man for at naae Maalet og for at komme bort fra et feilt Maal, maa nogen Tid staa stille. Deri ligger ikke, at vi ikke skulde være paa den rette Vej. Det Standpunkt, jeg for mit Bedkommende agter at indtage her i Salen til disse Spørgsmaal, er allerede noget antydet heri, men jeg maa tillade mig endnu at omtale den berømte Yttring af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgfreds (Hørup); thi han har virkelig gavnnet os overordentlig ved den Yttring, han kom med. Den første Dag udtalte han i sit Foredrag, at man i Grunden burde betragte ham som en rar, velsignet Mand; naar man opfatter ham rigtig, vil jeg dog indrømme, at det ærede Medlems Optreden ikke egner sig som Objekt for en saadan halv geistlig Betegnelse som „velsignet“, men De ville se, at vi have været glade og tilfredse med den; den har gjort meget god Nytte og bragt Klarhed til Stede. Vi have desuden ikke alene opfattet det paa den Maade, som Conseilspræsidenten udtalte sig i Dag, men de Valgere, som have sendt mig og dele de samme Ansøuelser som jeg, have kun kunnet forstaa denne Yttring som passende i en Republik med en flet og karakterløs Præsident, men vi have aldrig kunnet forstaa denne Yttring saaledes, at den skulde være berettiget indenfor et Kongedømme, der efter Grundloven betegnes som indskrænket monarkist. Jeg veed ikke, hvorledes det ærede Medlems Udtalelser rettest ere at forstaa, men saaledes ere de bleve forstaaede der, hvor jeg har haft Leilighed til at høre dem omtalte. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) har gjort denne Yttring til sin eller ikke desavoueret den, og derved er der kastet et overordentlig klart Lys over hele Holdningen. I den Henseende maa jeg være enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds i, at det ikke fra hans Standpunkt kan være behageligt, da de tidligere have været enige, at det saa nu bliver opstillet som Fortolkning, af hvad man har underkrevet tidligere. Jeg har altid opfattet den Stilling, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds indtog, saaledes, at det var et virkelig, ærligt, oprigtigt og demokratisk Standpunkt, han indtog. Jeg har set, hvorledes han har været i Stand til at rejse en Modstand, en Magt, der ganske vist har kunnet forhindre Meget, men ikke har været i Stand til at udrette Noget. Men Et har han viist os ad denne Vej, nemlig de betydelige saakaldte folkelige Kræfter, som ere komne frem derved, og ved den Virksomhed, som det ærede Medlem og Andre have udfoldet paa den